

Graafland Centrum gaat over 'vernieuwende prediking'
samenwerking met PThU en TUA aan

Nieuwe promotiekansen

Sinds twee jaar doet ds. H.B. van der Knijff uit Wilsum als promovendus onderzoek naar vernieuwende prediking. Als het goed is, krijgt hij binnen afzienbare tijd twee collega's. Een toelichting.

Tekst: P.J. Vergunst

In het najaar van 2019 werd het Cornelis Graafland Centrum (CGC) gedoopt, het wetenschappelijke instituut waarmee de Gereformeerde Bond een academisch onderzoekplatform wil bieden voor de gereformeerde theologie vanuit het perspectief van de hervormd-gereformeerde traditie. Omdat dr. H. van den Belt, toen als systematisch theoloog voor geheel zijn werktijd verbonden aan de Vrije Universiteit (VU), de beoogde directeur was, werd het instituut aan de VU gevestigd.

Tegenslag én zegen

Tijdens zijn eerste stappen had het CGC bij tijden met tegenwind te maken. De coronaperiode, het terugtreden van de secretaris vanwege gezondheidsredenen, de gedeeltelijke overstap van directeur H. van den Belt naar de Theologische Universiteit Apeldoorn, wat de tijd voor zijn directeurschap insnoerde. Tegelijk kijken we vooral naar diverse waardevolle zaken die wel gerealiseerd zijn:

- de benoeming van dr. P. Veerman drie jaar geleden, die voor 0,5 fte als docent-onderzoeker aan het CGC verbonden is en die in korte tijd op goede wijze zijn plaats aan de VU innam;
- ds. H.B. van der Knijff, die al twee jaar voor 0,2 fte vrijgesteld is om als aan de VU verbonden promovendus onderzoek te doen naar 'Preken in oorlogstijd', een project dat goed op schema ligt;
- enkele Graafland-lezingen voor een breder publiek, gehouden door dr. F.G. Immink, dr. T.T.J. Plezier en dr. A.J. Kunz;

- diverse (volgeboekte) cursussen in het kader van de permanente educatie van predikanten, onder meer over het boek *Geestspraak*. En, in voorbereiding is een PE-cursus die dr. B.J.D. van Vreeswijk over de theologie van Anselmus leiden gaat.

Universiteit Apeldoorn

Na goede afstemming met vertegenwoordigers van de VU, de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) en de TUA (Theologische Universiteit Apeldoorn) is besloten voor 'Preken als bron' twee extra promovendi te zoeken. Dit is het overkoepelende onderzoeksproject waarbij preken als bron dienen, met het doel om 'vernieuwende prediking' op het spoor te komen. Momenteel doet dr. P. Veerman als leidinggevende aan dit project onderzoek naar 'godsbeelden in de prediking en de catechismuspreken', terwijl ds. Van der Knijff als gezegd 'preken in oorlogstijd' onderzoekt.

In overleg met de TUA en de PThU, waarbij sprake is van gezamenlijke financiering, werven we in 2025 twee promovendi die elk aan een van beide instellingen verbonden zal zijn. Dan heeft 'Preken als bron' aan drie faculteiten een promovendus. Wat de PThU betreft laat de advertentie nog even op zich wachten en zal de omvang groter (gefocus wordt op 0,8 fte) zijn. Voor de post aan de TUA is de advertentietekst deze week opgenomen, zowel in *De Waarheidsvriend* als in *de Wakker*, het blad van de Christelijke Gereformeerde Kerken. Afhankelijk van de ruimte die de meest geschikte kandidaat heeft, denken we aan een omvang van 0,2 of 0,4 fte.

Elkaar versterken

Dit laatste markeert dat de Gereformeerde Bond rond dit kleine project nu formeel een verbinding met de TUA aangaat. Veel hervormd-gereformeerde theologen zijn hier de laatste jaren benoemd: M.A. van Willigen (Vroege Kerk), J. van der Knijff (Liturgiek), P. Veerman (Praktische Theologie) en H. van den Belt (Systematische Theologie), terwijl A. de Muynck al jaren de hoogleraar christelijke pedagogiek is. Zij allen zijn echter op persoonlijke titel aan de Apeldoornse instelling verbonden.

Deze nieuwe alliantie van de Gereformeerde Bond komt voort uit een voor de theologie snel veranderend academisch landschap, waarbij het met het oog op vitale gereformeerde theologiebeoefening meer dan nodig is elkaar te dienen en te versterken. Ons bestuur ervaart de relatie met de TUA daarom niet als een nieuwe weg, laat staan als een koerswending. In de huidige context zijn we juist erg dankbaar voor 'Preken als bron', dat niet alleen tot publicaties of studiebijeenkomsten moet leiden die kerk en theologie helpen, maar tegelijk onderzoekers van PThU, VU en TUA aan elkaar verbindt.

Adequaat opgeleid

Het leidt ons terug tot wat de Gereformeerde Bond beoogt met zijn aanwezigheid aan de faculteiten,

een presentie die kort na de oprichting in 1909 al realiteit werd. Een inhoudelijke bijdrage wilden én willen we leveren aan de opleiding van nieuwe werkers in Gods Koninkrijk, het meest gericht op de prediking in de Protestantse Kerk. Ons Leerstoelfonds is om die reden tot vandaag toe betekenisvol.

Het is een roeping ons ervoor te blijven inzetten dat er in ons land plaatsen zijn waar jonge mensen in academisch en confessioneel opzicht adequaat opgeleid kunnen worden. Dat is de hoofdlijn, waarbij ik beseft dat ik met de woorden 'in ons land' en 'academisch' nu niet inzoom op het bestaan van de ETF in Leuven en van de CHE.

'Preken als bron' gaat over onderzoek naar verkondiging die de Bijbel als bron heeft, het Woord waarvan God Zelf de bron is. Het laatst door ons gevierde heilsfeit, Kerstfeest, heeft de gemeente opnieuw bepaald bij wat David in Psalm 36 belijdt: 'Bij U is de bron van het leven; in Uw licht zien wij het licht.' Als deze belijdenis verkondigd en geloofd wordt, dan krijgt theologie stem in de lofprijzing: 'Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.' In het bouwwerk met dit hoge doel mogen we ons Gods medewerkers weten én verlangen we naar meer medewerkers. ■

P.J. Vergunst
is algemeen secretaris van de Gereformeerde Bond.

Preken als bron

Werving promovendus voor onderzoeksproject van het Cornelis Graafland Centrum

Het Cornelis Graafland Centrum (CGC), het theologisch instituut van de Gereformeerde Bond, stimuleert en coördineert het wetenschappelijk-theologisch onderzoek in hervormd-gereformeerde kring. Het doel van het centrum is de vorming van theologen die leiding kunnen geven in de kerk en beschikbaar zijn voor de opleiding en toerusting van (toekomstige) predikanten. Het project 'Preken als bron' is het overkoepelend en samenbindend onderzoeksproject van het CGC waarin preken als bronteksten dienen. Het doel is om transformerende prediking op het spoor te komen. Het huidige onderzoek wordt verricht door dr. Pieter Veerman (godsbeelden in de prediking en "Uw koninkrijk kome" in catechismuspreken) en promovendus Bernhard van der Knijff (preken in oorlogstijd).

Dankbaar berichten we dat er ruimte gevonden is voor de benoeming van nog een

promovendus

die onderzoek zal doen naar 'profetische' of transformerende prediking uit de gereformeerde traditie. Voor de promovendus kan een gedeeltelijke vrijstelling of aanstelling van 0,2 tot 0,4 fte voor maximaal vier jaar, gefinancierd worden. De promovendus wordt geplaatst onder supervisie van prof. dr. Maarten Kater (TUA).

Focus

In de Reformatie en de latere vernieuwingsbewegingen in de gereformeerde traditie heeft 'transformerende prediking' een centrale rol gespeeld. Als werkdefinitie voor dit project geldt 'verkondiging die de Schriften opent, het kwaad ontmaskert, het Koninkrijk van God present stelt en leidinggeeft aan het christenleven in de concrete context.'

Het project staat open voor creatieve voorstellen, mits preken als bronnenmateriaal gebruikt worden en de focus van het onderzoek is: 'Wat is kenmerkend voor die gereformeerde prediking die zich aandient - of later herkend wordt - als transformerend of profetisch?'

Werving

Van kandidaat-promovendi verwachten wij onder andere:

- CV en motivatiebrief waaruit instemming blijkt met de doelstellingen van het Cornelis Graafland Centrum.
- Voorlopig voorstel voor een promotieonderzoek over 'transformerende prediking' of 'profetische prediking' in 500 woorden.
- Tijdsplanning.

De volledige beschrijving van dit project is te vinden op: www.gereformeerdebond.nl/cornelis-graafland-centrum/ Sollicitaties kunnen tot en met 28 februari 2025 verstuurd worden naar prof. dr. Maarten Kater, mjkater@tua.nl. Voor inhoudelijk overleg kan contact opgenomen worden met de projectleider van Preken als bron, dr. Pieter Veerman, pveerman@tua.nl.